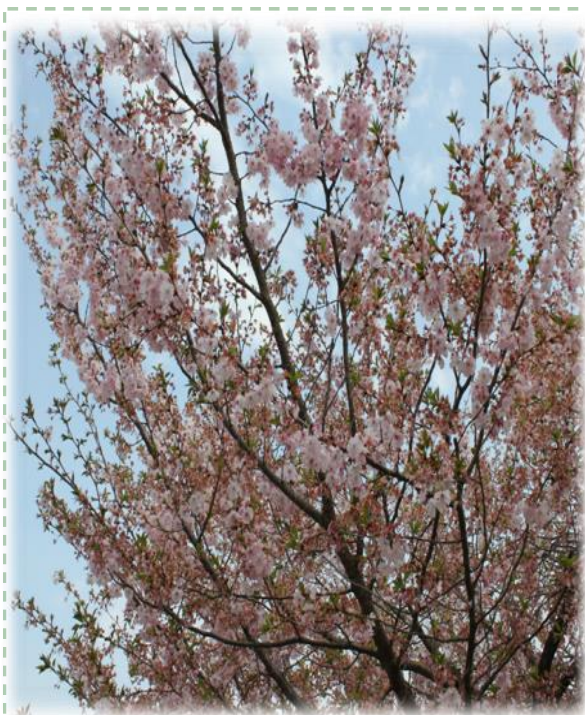

EKOŠOLSKI LIST

EŠL- št. 9/ 27. maj 2019

ŽIVOST IN ŽIVAHNOST V EKOŠOLSKEM MAJU

»Program Ekošola, ki je pred 23 leti vzklikal tudi v Sloveniji, lahko primerjamo z drevesom, na katerem poganjajo in rastejo veje. Nekateri veje rastejo dlje časa in višje, druge pa se prej ustavijo. A pomembno je, da so vse veje enega drevesa. V krošnji tega drevesa pa se skriva vrsta lastnosti, ki naše drevo oblikujejo. To so zavzetost, radovednost, ustvarjalnost, pozitivna energija, želja po znanju, sodelovanju in povezovanju. Naši otroci, učenci, dijaki, koordinatorji, mentorji in drugi sodelavci programa Ekošola te lastnosti udeležujejo. Tako je program živ in živahen.«

Izsek iz pozdravnega nagovora nacionalnega koordinatorja mag. Gregorja Cerarja na Mednarodni konferenci »Prehrana, gibanje in zdravje«, 9. maja 2019 v Radencih.

KOLENDAR DOGODKOV:

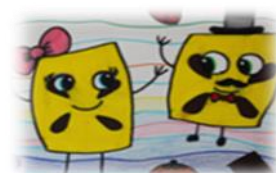
29. maj	XIII. srečanje koordinatorjev ekovrtcev Slovenija, Kamnik	
30. maj - 1. junij	Delavnica koordinatorjev in projekta Erasmus+ HOB'S Adventure, Pohorje	
31. maj	Rok za oddajo prispevkov v Zbornik zgodnje naravoslovje	
31. maj	Rok za oddajo poročila (4. korak) za šolsko leto 2018/2019 v Eko-portalu za vse ustanove (razen fakultet)	
4. junij	Zaključni dogodek Misija: Zeleni koraki, CitiTeater BTC Ljubljana	
6. junij	Zaključni dogodek projekta Mladi v svetu energije v Krškem	
7. junij	Zaključni dogodek projekta Hrana ni za tjavendan, Osrednja knjižnica Celje	
7. junij	Mladi poročevalci za okolje: rok za oddajo prispevkov o biotski raznovrstnosti	
30. junij	Rok za oddajo poročila (4. korak) za študijsko leto 2018/2019 v Ekoportalu za fakultete	
7. junij	Zaključni dogodek projekta Hrana ni za tjavendan	
21. junij	Oddaja fotografij šolskih vrtov	

Iz vsebine:

EkoSkladovnica 2

Vem, zato odgovorno jem 3

Erasmuss+ HOBS 4

Misija: Zeleni koraki 5

Izlet v Tropski vrt Dobrovnik 8

Naša Ekoskladovnica je zaživela, zato vas vabimo, da predstavite svoj primer ali primere dobre prakse, s katerimi boste druge koordinatorje in sodelavce spodbudili k razvijanju novih ali podobnih okoljskoizobraževalnih pobud, projektov, zamisli in rešitev. Tako bo naša zakladnica znanja iz dneva v dan bogatejša. Predstavite primer dobre prakse, na katerega ste posebej ponosni ali ki je bil poseben izziv, lahko pa je drugim ustanovam pomoč pri snovanju njihovih aktivnosti.

Vpis v Ekoskladovnico je preprost. Kako to storiti?

- ⇒ Za lažje vnašanje vsebine so na voljo polja, v katera vpišete tematski sklop, ključne besede in kratek povzetek, omejen na 300 znakov brez presledkov. Pri povzetku na kratko opišite izvedeni projekt oziroma primer dobre prakse.
- ⇒ Pri opisu projekta opišite aktivnosti in dosežene rezultate, opišite, kako ste vsebino povezali s šolskim učnim načrtom, priložnosti, ki ste jih izkoristili, katere so bile glavne ovire in kako ste jih premagali. Besedilo prispevka naj obsega od (najmanj) 4000 do (največ) 8000 znakov brez presledkov.
- ⇒ Vsebinski predstavitvi dodajte 3–5 fotografij.

ZADNJI OBJAVLJENI NAJBOLJ BRANI NAJBOLJ OCENJENI NAJBOLJ KOMENTIRANI NAJDENI KAZALNIKI

Naše sporočilo: »Med je živilo, ne zdravilo!«

Medpredmetno povezovanje pri pouku športne vzgoje

Poslušajmo s srcem

Vitamini A, B, C, D, E... da gibanje nam lažje gre

VPLIV ZDRAVE PREHRANE NA PSIHOFIZIČNE SPOSOBNOSTI UČ

ZAKLJUČUJEMO PROJEKTE

135 receptov v natečaju Reciklirana kuharija

Vsi, ki ste sodelovali v natečaju Reciklirana kuharija, ste lahko ponosni na recepte, ki so z vašo dragoceno podporo prišli izpod rok otrok, učencev in dijakov. Iz 49 sodelujočih ustanov smo prejeli skupno kar 135 receptov. Skupaj s partnerjem-podpornikom projekta, družbo Lidl Slovenija, smo izbrali najboljše.

1. SKUPINA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Vrtec Antona Medveda Kamnik, enota Mojca (Kamniška jabolčna juha) 2. Vrtec pri OŠ Cankova (Zmešnjava iz kruha) 3. Kranjski vrtci, Enota Čirče (Omleta, ki ... prijateljstvo obeta)
2. SKUPINA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovna šola Sladki Vrh (Pomladne bombe) 2. OŠ Tržišče (Lososov mafin z olivnim oljem) 3. OŠ Notranjski odred Cerknica (Kinder hruška)
3. SKUPINA	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dijaški dom Ivana Cankarja (Čokoladno-fizolovi smežčki) 2. Srednja šola za gostinstvo in turizem Rancenci (Dödöli, oviti v slanino) 3. Gimnazija Ledina (Telečja pečenka z gratiniranim pire krompirjem)
ŠOLE S PRILAGOJENIM PROGRAMOM	<ol style="list-style-type: none"> 1. Osnovna šola Brinje Grosuplje (Recikliran zavitek z domačo skuto) 2. OŠ Glazija Celje (Kostanjevi njoki z jurčki in orehi) 3. Center za usposabljanje Elvira Vatovec Strunjan (Zeleni njoki z divjimi šparglji)

**Vem, zato odgovorno jem:
novi maskoti, najboljši štruklji in projektni izziv**

Zaključilo se je prvo leto projekta Vem, zato odgovorno jem, namenjenega odgovornemu odnosu in ravnanju s hrano. V projektu so otroci, učenci in dijaki skupaj z mentorji spoznavali prednosti lokalne in sezonske hrane ter odkrivali povezavo med hrano, ki jo uživamo, in nastankom tople grede. Skozi projekt so ugotavljali, zakaj je meso za podnebje postalo večji problem, kot so prevozna sredstva, raziskovali svet predelane hrane, agrobiodiverziteto, semenske knjižnice ter spoznali slovenske avtohtone pasme živali in avtohtone sorte kmetijskih rastlin.

Nagradni natečaj Navihanec in Navihanka in originalni recept za štruklje

Razpisali smo nagradna natečaja za maskoto projekta Navihanca in Navihanke ter nagradni natečaj za originalni recept za štruklje ali pečen štrukelj.

Iskanje in izbiranje nove maskote projekta nam je delo otežilo kar 99 predlogov za Navihanca in Navihanko. A smo izbrali – novi maskoti je ustvarila mlada umetnica **Lena z OŠ Puconci**. V najtesnejši konkurenci so bili nagrajenci:

1. nagrada: **OŠ Puconci**
2. nagrada: **DIC Ljubljana**
3. nagrada: **Gimnazija in SŠ Kočevje**

Na prvo mesto v nagradnem natečaju za Pečjakov štrukelj pa se je povzpел **pirin štrukelj z nadevom iz rdeče pese** avtorja **Jerneja S. s SŠ za gostinstvo in turizem Maribor**. Čestitamo!

Projektni izziv

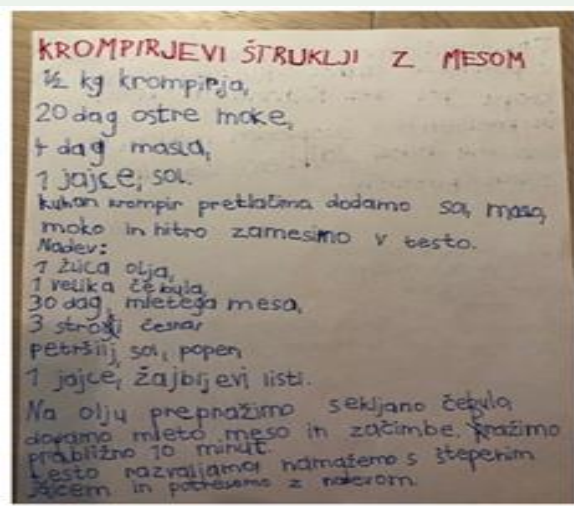
V projektne izzivu je bilo treba ustvariti izvirno pravljico, revijo slikanic, kolažev, koledar sezonskih živil ali maketo, katerih rdeča nit so testenine. V treh kategorijah so otroci, učenci in dijaki ugotavljali, katera hrana raste v posameznih sezonah oziroma letnih časih, raziskovali testenine od pridelave do krožnika ter dodatke v prehrani.

Zmagovalci Projektnega izziva

SKUPINA METULJČKI	
1.	OŠ Glazija: Popotovanje paradižnika od semena do Pečjakovih testenin
2.	OŠ Dob, PŠ Krtina: Makarončkov dan
3.	OŠ Sladki Vrh: Koledar sezonskih živil

SKUPINA SVEDRI	
1.	OŠ Sladki Vrh: Vem, zato odgovorno jem
2.	OŠ Franceta Lešnika-Vuka: Jajce, popoln izdelek narave
3.	OŠ Štore: Testenine od pridelave do krožnika

SKUPINA VLIVANCI	
1.	Ekonomška šola Celje: Aditivi v testeninah
2.	Dijaški dom Ivana Cankarja: Aditivi in GSO v testeninah, Domača pekarna
3.	SŠGT Maribor: Aditivi

Nagrade bodo podeljene na Konferenci koordinatorske 23. septembra 2019 v Laškem.

Erasmus+ HOB'S Adventure: preizkušanje digitalnih orodij

Aprila je na podružnični šoli Ihan potekala 2. delavnica projekta Erasmus+ HOB'S Adventure, ki se je je udeležilo 29 mentoric. Na delavnici so predstavili vsebine in informacije s srečanja, ki so ga v sklopu tega mednarodnega projekta februarja organizirali v Latviji. Delavnica v Ihanu je bila še posebno zanimiva zaradi preizkušanja uporabe digitalnih orodij v okolici šole. V prihodnje bodo predstavljeni primeri dobrih praks o raziskovanju biotske raznovrstnosti, saj je namen projekta tudi izmenjava zamisli, ki jih lahko mentorji skupaj nadgradijo in uporabijo.

O projektu

V šolskem letu 2018/2019 smo začeli izvajati dveletni projekt, **HOB's Adventure – Hand-on Biodiversity adventure**, v katerega so poleg Slovenije vključene še tri evropske države: Estonija, Islandija in Latvija. Projekt je namenjen starostni skupini otrok od 5 do 9 let. Vodilna tema projekta je biotska raznovrstnost (spoznavanje rastlin v okolici šole, na šolskem vrtu in predvsem vrt na okenskih policah v lončkih – potrebe za rast, sajenje, sejanje, razmnoževanje, uporaba zelišč in podobno). S projektom želimo povezati in združiti ideje vzgojiteljev in učiteljev iz različnih učnih okolij,

z različnimi izkušnjami in spretnostmi ter

zgraditi mrežo za izmenjavo primerov dobrih praks. Pripravljene aktivnosti bodo temeljile na uporabi digitalne tehnologije, aktivnostih otrok in dejavnostih na prostem.

Pri projektu sodeluje deset vrtcev in deset osnovnih šol, ki bodo med trajanjem projekta oz. do zaključka projekta pripravili najmanj dva primera učne ure oziroma primera dobre prakse na posamezno ustanovo. Ob zaključku bo izdan priročnik s primeri dobrih iz vseh sodelujočih držav. V Sloveniji bomo organizirali dva mednarodna dogodka: mednarodno konferenco oktobra 2019 in zaključni dogodek celotnega projekta, ki bo maja 2020.

Prvo srečanje in predstavitev projekta sta potekala 15. januarja 2019 na OŠ Oskarja Kovačiča, kjer so bili predstavljeni primeri dobrih praks. Udeleženci so si ogledali Botanični vrt in semensko banko.

Mladi v svetu energije: 930 učencev in dijakov, 423 izdelkov in projektov

Nagradni natečaj Mladi v svetu energije za šolsko leto 2018/2019 se je zaključil, v njem je sodelovalo **930 učencev in dijakov**. Strokovna žirija v sestavi predstavnikov podjetij GEN energija, ZELEN in programa Ekošola je izmed **55 prijav in 423 različnih izdelkov** iz vse Slovenije izbrala štirinajst najboljših projektov v štirih starostnih kategorijah.

Vrtec prva starostna skupina	1. Vrtec Rogaška Slatina 2. Vrtec Brezovica 3. Vrtec pri OŠ Kungota
Malčki druga starostna skupina	1. OŠ Franceta Bevka Tolmin 2. OŠ Vide Pregarc, Ljubljana 3. OŠ 8 talcev Logatec
Glavce tretja starostna skupina	1. OŠ Drska 2. OŠ Šentvid 2. OŠ Leskovec pri Krškem 3. OŠ Frana Kranjca Celje 3. OŠ Frana Kocbeka Gornji Grad
Raziskovalci četrti starostna skupina	1. Tehniški šolski center Maribor 2. SŠ za gradbeništvo in varovanje okolja, Celje 3. GSŠRM Kamnik

V Misiji: Zeleni koraki je sodelovalo 125 ustanov

Spoznavanje in raziskovanje trajnostnih načinov prevoza je letos pritegnilo kar 2300 otrok in mladostnikov iz 125 ustanov iz vse Slovenije. Zato je bilo težko izbrati najboljše, ki so si v športnem duhu celo delili najboljša mesta. Projekt bomo letos zaključili tretjič, in sicer 4. junija v CiTi Teatru BTC Ljubljana.

Mlajši otroci so ustvarjali likovne in grafične izdelke o tem, kakšen je promet v njihovem kraju, katera prevozna sredstva so okolju prijazna, kako prihajajo v vrtec ali šolo, katera prevozna sredstva uporabljajo v družini, in prebirali literaturo z vsebinami o prometu. Učenci višjih razredov osnovne šole in srednješolci pa so poleg tega raziskovali, ali so trajnostni mobilnosti prilagojena parkirišča in druga prometna infrastruktura, predstavljali svoje rešitve in predloge, kako izboljšati trajnostno mobilnost v njihovi šoli in domačem kraju. Ustvarili so različne risbe, na katerih so prikazali svoja prevozna sredstva od doma do šole ter kako bi se odpravili v šolo, če bi o poti v šolo odločali sami.

MISIJA: ZELENI KORAKI

Zmagovalci likovnega natečaja Misija: Zeleni koraki

Vrtci	1.	OŠ Poljane, Vrtec Agata
	2.	Otroški vrtec Metlika
	2.	OŠ Artiče, Vrtec Ringaraja
	3.	Vrtec Križevci
1. triada OŠ	1.	OŠ Kidričevo s podružnico Lovrenc na Dravskem polju
	2.	OŠ Štore
	3.	OŠ Antona Martina Slomška
	3.	OŠ Spodnja Šiška
2. triada OŠ	1.	OŠ Šturje Ajdovščina
	2.	OŠ Grad
	2.	OŠ Kuzma
	3.	OŠ Šmarje pri Jelšah, POŠ Mestinje
3. triada OŠ	3.	OŠ Vransko - Tabor
	1.	OŠ Louisa Adamiča Grosuplje
	2.	OŠ Louisa Adamiča Grosuplje
	3.	OŠ Gornji Petrovci
SŠ	1.	Šola za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje
	2.	ŠC Slovenj Gradec, Srednja zdravstvena šola
	3.	Srednja zdravstvena šola Celje
	3.	Srednja vzgojiteljska šola, gimnazija in umetniška gimnazija Ljubljana
Posebna kategorija	1.	OŠ Glazija
	2.	CUDV Dobrna
	3.	CUEV Strunjan

154 udeleženk in udeležencev sooblikovalo Mednarodno konferenco Prehrana, gibanje in zdravje

Prehrana in način življenja bistveno vplivata na zdravje in dobro počutje. Pomembno je, da skrb zanju privzgojimo že otrokom in k temu spodbujamo tudi odrasle. Kar 221 udeleženk in udeležencev iz vse Slovenije je prisluhnilo tej temi na mednarodni konferenci, na kateri so sodelovali gostje iz Avstrije, Hrvaške in Slovenije.

Mednarodne konference se je udeležilo 221 vzgojiteljev, učiteljev in profesorjev iz vrtcev, osnovnih in srednjih šol iz vse Slovenije. V osmih sekcijah in na enajstih delavnicah s področja zdrave in varne prehrane, prehranske dediščine, odgovornega prehranjevanja, zavržene hrane, zmanjševanja količin zavržene hrane, gibanja in šolskih vrtov je svoje strokovne prispevke predstavilo 154 udeležencev. [Povzetki primerov dobrih praks](#) po sekcijah so na voljo na spletni strani programa Ekošola.

Likovni natečaj za kreativne izdelke letos o podnebnih spremembah, biotski raznovrstnosti in trajnostni mobilnosti

Letošnji likovni natečaj za kreativne izdelke je bil razpisan v treh starostnih kategorijah, zajemal pa je tri aktualne teme: podnebne spremembe, biotsko raznovrstnost in trajnostno mobilnost. V več kot 500 izdelkih iz 105 ustanov, ki ste nam jih posredovali, ste prikazali posledice segrevanja zemlje, vremenske pojave (suša, poplave, toča, močan veter), upodobili gozd, pestrost rastlinskih in živalskih vrst, ekosisteme in krajine, zelene poti do šole in trajnostne načine prevoza. Kreativne izdelke ste izdelali iz naravnih in odpadnih materialov, v linorezih, kolažih, lepljenkah, akvarelih, praskankah, pihankah in 3-D izdelkih.

Tri leta učinkovitega in inovativnega krožnega gospodarstva v Novem mestu tudi z ekošolami

Na začetku aprila so v Novem mestu in sedmih okoliških občinah zaznamovali tri leta delovanja prvega projekta krožnega gospodarstva v lokalni skupnosti: zapiranje komunalnega snovnega kroga kartonske embalaže za mleko in sokove (KEMS). Med letoma 2015 in 2018 so namensko predelali 105 ton odpadne kartonske embalaže za mleko, sokove in druga tekoča živila, ki so jih zbrali pod okriljem Komunale Novo mesto. Zbrana embalaža je bila poslana v italijansko podjetje Lucart, kjer so jo reciklirali in tako pridobili surovino za izdelavo papirnatih higienskih izdelkov in podajalnikov zanje. Te nove, reciklirane izdelke potem uporabljajo lokalne institucije na istem območju, kjer so embalažo zbrali. V projekt so vključene tudi ekošole, med

njimi OŠ Bršljin in Grm, ki sta za uspešno sodelovanje prejeli priznanje za sodelovanje pri projektu.

Pri projektu zapiranje komunalnega snovnega kroga kartonske embalaže za mleko in sokove (KEMS) so v treh letih porabili toliko recikliranega higienskega papirja, da so zanj predelali 105 ton odpadne KEMS. S tem so ohranili 574 odraslih dreves, ki bi ob povprečni pogozditvi pokrivala 2200 m² gozda. V tem obdobju so zmanjšali izpuste za 68 ton CO₂.

Video kampanja ob 25-letnici mednarodnega programa Ekošola (1994–2019)

Mednarodni program Ekošola letos praznuje 25 let odličnosti na področju vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj. Ob praznovanju so na sedežu FEE – Mednarodne fundacije za okoljsko izobraževanje razpisali video kampanjo z naslovom **Moč je v tvojih rokah**. K sodelovanju smo povabili tudi slovenske ekošole. Vsem, ki ste pripravili video, čestitamo in se zahvaljujemo. Objavljene filme si lahko ogledate na mednarodni spletni strani programa Ekošola www.ecoschool.org.

IZLET (NARAVOSLOVNI DAN) V TROPSKI VRT DOBROVNIK s posebno ponudbo za ekošole

Tropski vrt Dobrovnik, ki že vrsto let skrbi za orhideje, s katerimi nagradimo koordinatorje številnih projektov v programu Ekošola, je nadgradil svojo ponudbo za osnovne šole.

Nova pridobitev so učni listi za vse razrede osnovne šole, ki so povzeti oziroma povezani s kurikulumom. Učenke in učenci poleg tropskih in subtropskih rastlin spoznajo še obnovljive vire energije, saj orhideje in Tropski vrt ogrevajo z geotermalno vodo. Vsak dobi učni list, ki ga izpolni po končanem vodenem ogledu.

Celoten program traja dve uri. Za ustanove v programu Ekošola velja posebna cena: 2,50 evra na učenko/učenca (vodeni ogled Tropskega vrta, učni list, pomoč pri izpolnjevanju učnih listov).

Rezervacije in informacije: **TROPSKI VRT**, Dobrovnik 115, tel.: 051 389 000, e-naslov: info@tropskivrt.si, več: www.tropskivrt.si.

Sodelujte:

KONFERENCA »PERIODNI SISTEM – VČERAJ, DANES, JUTRI«

Center KemikUm Pedagoške fakultete Univerze v Ljubljani, ki je kot prva fakulteta v Sloveniji pristopila v program Ekošola, v sodelovanju z mednarodno mrežo učiteljev naravoslovja »Science on Stage Europe« in Slovensko znanstveno fundacijo organizira **konferenco z mednarodno udeležbo**, ki bo posvečena oznamovanju **150-letnice periodnega sistema z naslovom »PERIODNI SISTEM - VČERAJ, DANES, JUTRI«**. Konferenca bo v petek, **20. septembra 2019, na Pedagoški fakulteti v Ljubljani, Kardeljeva ploščad 16, z začetkom ob 9. uri**.

Vabimo vas, da na tej konferenci predstavite svoje projekte, ki ste jih izpeljali v okviru programa Ekošola. Naslov konference omogoča veliko širino vključenih področij, saj se z elementi periodnega sistema srečujemo vsakodnevno na celotni pedagoški vertikali. Vsak aktivni udeleženec prejme štiri točke za napredovanje v naziv.

Na konferenco se kot aktivni udeleženec ali kot poslušalec lahko prijavite do 30. avgusta 2019.

Več o konferenci preberite na tej [povezavi](#).